

השער הראשון מן החלק הראשון הגאון.

גאון תמצא בבחורים ומי שמוזגו הם.

נדבר על מדת הגאון, ומה טוב שנודמן לשער הזה שיהיה תחילה לכל השערים כפי חוב הערך והמספר.

ואמר כי ראיתי הרבה מן החכמים מתנהגים במדת הזאת שלא במקומה והם מעלין אותה על שאר מדותם עד שנהנו בה הפתאים ומשתמשין בה בעניין שאין צריך להם להשתמש עד שגברה על טבעם, אף אני רואה המדה הזאת נמצא הרבה בקטני אדם, רוצה לומר על ידי הבחורות והנערות כל שכן כשיודמן לה מי שמוזגו הם ובעל מרה אדומה מפני שדרך המדה האדומה ובהמיותה. (רפ"א) תעזור טבע האדם להתנהג כמדה הזאת עד שהוא מתנהג בה בעניין שאינו ראוי להראותה בו.

ומסעיפי המדה הזאת הנבחות והיהירות ורדיפת השררה, ואילו הסעיפים אינם ממדות החסידים הקדמונים אשר העירו (רפ"ב) להם מדות החמודות, כי הם כנגד אלה.

נבחרת, יהירות, רדיפת שררה.

וכבר ראינו שיש מבני אדם ישנודעו כמדה הזאת והם מתנהגים בה (רפ"ג) שלא במקומה והם מגונים אצל בני אדם, ויש מהם שמתנהגים בה בעניין הטובים שבמדה והן משוכחין עליהם, איני מאריך לזכור את שמם מפני שהם ידועים, וכיון שהדבר כן צריך שנתחכם להגיע אל הנהגת המדה הזאת כראוי ונמנע מהתנהג בה כשאין ראוי לה ושנוכח (רפ"ד) מה שיבוא לאדם מן המנהגים מגונים שבה ומן ההפסד.

רפואת זאת המדה.

ונאמר כשנראה מדה הזאת נוכרת בטבע האדם צריך לחשב בדברים המופלאים המפחדים והמכהילים (רפ"ה) המחשבה בראשית היצירות וכסופם,

רעט) בכ"י ב' והקמצנות כתיב. (רפ) בנד' ואותו נשאל כתיב. (רפא) בנד'
שבהמיותה כתיב. (רפב) בנד' אשר העירו כתיב. (רפג) בכ"י ב' בהם כתיב.
(רפד) בנד' וכשנוכח כתיב. (רפה) בכ"י ב' והמכהילים כתיב.

(רפ"ו) והאיך תחילת ההוויות ואיך יהיה הפסדם ותכליתם, וכשידע כן, הנמצאות כולם משתנות וחולפות כל שכן שנשתנה מציאותו ויכלה גופו, ותשוב מדת הנפש אשר היתה גאה בעת החיים שפלה מתחרמת בעת מיתה. וכשתהיה הדעת מחייבת זה מן ההקשה השכלית ומחכמת הקבלה צריך שישתדל האדם החכם לשוב אל מדה טובה ולהניח זאת המדה מעצמו מפני שהיא מגונה ואינה מביאה לשום תועלת.

סיבה לתקלת רבות.

אך היא סיבה לתקלות רבות כל שכן אם תביאהו גאותו שלא יתייעץ עם שום אדם ויהיה מחזיק בדעתו וסומך על עצתו. ובמדות זה אמר החכם: דרך אויל ישר בעיניו (משלי י"ב, ט"ז). וכבר ידעת מה שאירע לקרח ורחבעם ורבים כמותם כשסמכו על עצתם. וצריך האדם שיחשב בלבו כשאינו מתוודה מחמאו ושכ מדרכו והוא רואה לעשות כן, כי יארע אותו מה שאירע להם בלא ספק, וכזה אמר החכם: כל דרכי איש זך בעיניו ותוכן לבות [צ"ל רוחות] ד' (שם ט"ז, ב'), ואמר כנאוה: לפני שבר גאון (שם ט"ז, י"ח). הטעם כי תקף לנאוה והגאון (רפ"ו) השבר — והשפלות וכמו שאירע לפרעה על אשר אמר: מי ה' אשר אשמע בקולו (שמות ה', ב'). ונלית באומרו: אני הרפתי את מערכות ישראל (ש"א י"ב, י'). וסנחריב באומרו: מי בכל אלהי הארצות (ישעיה ל"ז, כ'). ונבוכדנצר באמרו: ומן הוא אלה די ישיזבנכון מן ידי (דניאל ג', ט"ז). והדומה להם אשר אמר בדבריהם אשר היתה אחריתם תכלית הכוז והקלון. ומי שהוא במדה הזאת איננו ניצול מן החטא והעון וכמו שאמר החכם: זד יהיר לץ שמו (משלי כ"א, כ"ד). הזכיר בכאן הזיידים והיהירים (רפ"ח) כי הם אנשי גאון, וצריך שיתבייש הנוהג במדה הזאת, ותזכור (רפ"ט) כי כפי גאותו תבואה השפלות וכפי הגבהות תבואה הרלות פתאום, וכמו שאמר החכם: גאות אדם תשפילנו (משלי כ"ט, כ"ג). והטעם כי הגדולה שבנסיבות המשפלות את האדם היהירות והניאות. והם ממדות הרשעים, כמו שאמר: גבה [צ"ל רוס] עינים ורחב לבב (שם כ"א, ד') ואשר גרם לקצת המתגאים והמתגדלים להתנהג במדה הזאת, היא שהם מתעקשים וטוענים כי הנפש מתאוה אל הגדולה וקשה בעיניה השפלות. ועוד אמר: כי השררה מחזקתה והרלות מחשלתה, ולולי השררה לא היה העולם מתקיים. ועוד כי כל תפילות הצדיקים היו להגיע אל המעלה הזאת כמו שאמר: יעבודך עמים וישתחו לך לאומים, (בראשית כ"ז, כ"ט). ובזאת המעלה בישר הקב"ה נביאו כשאמר לו: ומלכים מחלצין יצאו, (שם ל"ה, י"א). ובהפך הזה כשתהיה הנקמה בשונאי ישראל

רפ"ו) בנד' ובסופה כתיב. רפ"ו) בכ"ו ב' ובנד' גאון כתיב. רפ"ח) בכ"י ב' ובנד' ויהירים כתיב. רפ"ט) בנד' וזכור כתיב.

ספק מהם השררה כמו שאמר: ויכרת ה' מישראל ראש וזנב כפה ואגמון (ישעיה ט', י"ג). והדומה לזה. ולא שמו אל לכם הפתאים המחזיקים במדה הזאת, כי כאשר ינהגו בה תנכחנה נפשותם משמותם (ר"צ) ויתגאו על קרוביהם (רצ"א) ויפנו עורף אל חביריהם וילעגו לעצת האדם וסומכים על עצת נפשם ומתייחדים בה. אך אם יתנהגו בה לימנע (רצ"ב) מן העבירות והעניינים המגונים לעלות מן המעלות משוכחות, ושתכסיף לעבודת האל אשר היא הטובה שהטיב בה לעבדיו מפני שהיא הסכה להגיעה אל הנעימות האלוודיות ולהקריבם אל המעלות המלאכותיות, ועליהם נאמר: לא יגרע מצדיק עיניו ואת מלכים לכסא ויושיבם לנצח ויגבהו (איוב ל"ו, ז'). ומהשתמש בנאיה שלא כראוי ומייחד בעצת עצמו, הומה למי שנאמר: בכל תושיה יתגלע (משלי י"ז, א'). ובוזה אמר החכם: חכם עצל בעיניו משבעה משיכי מעם (שם כ"ו, ט"ז) ואיפשר שתביאנה גאותו להיכנס במה שאינו ראוי לו בבטחונו בעצתו שתהיה מצלת אותו ועל דעתו שתמלטוהו, והיא אשר תכשילוהו, וכמו שנאמר: מפיר מחשבות ערומים ולא תעשינה ידיהם תושיה (איוב ה', י"ב). וכיון שהגענו עד כאן לספר על מדת הגאווה והאיך אדם צריך להתחכם להנהיגה על המנהג הראוי לה ולדחות אותה במקום שאינה ראויה בה, נזכור עתה מדברי החכמים על המדה הזאת ומחבוריהם שחיברו בה.

סוקראטס

אמר סוקראטס האלדי: [הערה כ"ה] מי הוא אשר לא תפרד ממנו הדאגה המבקש לעלות אל מעלות מי שהוא גדול ממנו; ואמר: מי שמחזיק את עצמו בחזקת דעתן מחזיקים אותן בני אדם בחזקת שוטה. ונאמר: סמוך לגאווה רוע מעללים, ואמר סוקראטס האלדי: מי שמעלליו רעים מתמדת שנאת חבריות והנפשות טעות (רצ"ג) מעליו.

אריסטו

ואמר אריסטוטלוס: [הערה כ"ו] כאשר נעימות הצורה אור הגוף, כן נעימות המדות אור הנפש, ואמר בצוותו [הערה כ"ז] לאלכסנדרוס תלמידו: אין מחשיבות שיהיה המלך מתגאה על בני האדם וכל שכן קצתם על קצתם, ונאמר על אחד מן הגאים, כי היה הולך יום אחד ונשמט מעליו (רצ"ד) האחד מרגלו והשליך השני והניח שניהם. ואמרו הקדמונים: מי שרוצה להטיב את מדותיו ירבו הקופצים עליו ונאמר על מזדשיר [הערה כ"ח] המלך (רצ"ה) כי נתן על יד אחד מעבדיו העומדים עליו כתב ואמר לו: כשתראה אותי כועס תנהו לי מיד, והיה כותב בו: שוב, לך, כי אינך אלוה, אבל אתה גוף שיאכל קצתו את קצתו ובקרוב ישוב רמה ועפר.

רצ) בכ"י ב' ויצאו משמותם כתיב. רצא) בכ"י ב' בטעות קרובים כתיב. רצב) בנר' להמנע כתיב. רצג) בנר' והנפשות נוטות מעליו כתיב. רצד) בנר' ונשמט מעל כתיב. רצה) בנר' אורזשיר המלך כתיב.

השער השני השפלות. נדבר בו על השפלות.

שפלות מדה נחמדת.

זה השער קרוב אל הטובה מן הראשון, מפני שמי שיש בו המדה הזאת כבר השיב את נפשו ומנע אותה [הערה כ"ט] מדרות התאוה, (רצ"ו) ובהגיעו אל המעלה הזאת הנכבדת ישלמו לו העניינים והמעללים הטובים אשר באדם, והיא מדה נחמדת מאד למי שרוצה לנחול שם טוב. והלא תראה כי השפלות טובה שבמעלות הטובות, והנביאים ע"ה הנזכרים במדות האלדיות אמרו קצתם: ואנכי עפר ואפר (בראשית י"ח, כ"ו). וקצתם אמרו: ואנכי תולעת ולא איש חרפת אדם וכוזי עם (תהלים כ"ב, ז'). והדומה לזה ושיבחוהו. וממה שצריך שידעוהו האיש הנלכב, כי השפלות והנמיכות מביאות את האדם לידי הכבוד כמו שידעת מהשר השלישי אשר התחנן לאלהיו (רצ"ז) בדבריו העריבים באמרו: תיקר נא נפשי בעיניך ונפש עבדיך [צ"ל] תיקר נא נפשי ונפש עבדיך אלה חמשים בעיניך]. (מ"ב א', י"ג). כי לא קרהו מה שקרה לראשונים מפני שכל מי שמשפיל עצמו סוף בא לידי כבוד וגדולה וכי נזכר (רצ"ח) בה הענוה והכבוד. וכמו שאמר: עקב ענוה יראת ה' עושר וכבוד וחיים (משלי כ"ב, ד'). והחסידים הראשונים היו מתנהגין כמדה הזאת ומגבירים אותה על טבעיהם. ונאמר על אחד מן המלכים כי היו אצלו (רצ"ט) אחד אנשים רבים יושבים אצלו, וקם הוא בעצמו ותיקן הגר, אמרו לו למה לא צויתנו? אמר להם: מלך קמתי ומלך ישבתי, ואומר

נמה"ר:

כי כל מעלה מתקנאים באדם עליה [הערה ל'] חוץ מן הענוה, ואמר בזה נמה"ר הפילוסוף פרי השפלות האהבה והמנוחה ותדע כי עבודת האדם את אחיהו ואת רעהו מגדלתו. ויש מי שאמר כי השפלות, הוא (ש) שתתחיל בשלום מי שתפגע בו (ש"א) ותשב בשפל המושבות, וממה שדומה למעלה הזאת כבר הגיע למעלה גדולה, ואת מי שחננו הבורא (ש"ב) המדה (ש"ג) הזאת, כבר אהבו. ואמר הכתוב באדם המסתפק בטה שיש לו: צדיק אוכל לשובע נפשו (שם י"ג, כ"ה). ובהפך זה אומר: ובטן רשעים תחסר (שם). ומי שחננו בוראו כח ובריאות וכמחה אינו (ש"ד) צריך שידיאג.

ונורמת מנוחה.

ופרי המדה הזאת המנוחה, וכבר נאמר כי המדה הזאת היא העושר הגדול. ואמרו קצת מן החכמים: מי שרצונו מן העולם כמה שמספיק לו,

רצ"ו) בנר' מדרוש התאות כתיב. רצ"ז) בנר' אשר התחכם לאלהיו כתיב. רצ"ח) בנר' וכן נזכר כתיב. רצ"ט) כאן חסר המלה לילה כאשר הוא בכ"י ב' ובנר'. ש) בנר' שהתחיל כתיב. שא) בנר' חסר המלה בו. שב) בכ"י ב' ובנר' המקום כתיב. שג) בנר' והמדה כתיב. שד) בכ"י ב' ובנר' איננו כתיב.

יהיה המעט שלו די לו, והסבלנות ממין המדה הזאת. ואחד מן החכמים היה מצוה את בנו ואמר: מי שאינו סובל דבר אחד, ישמע דברים רבים ומי שהוא נקל אצל עצמו, יהיה נכבד אצל בני אדם. אך אשר צריך האדם להרחיק המדה הזאת, שלא יהיה נכנע לרשעים, וכזה אמר הכתוב: מעין נרפיש ומקור משחת צדיק מט לפני רשע (שם כ"ה, כ"ו). והיה אומר חכם אחד: אין בכני אדם מי שצריך לחמול עליו חמלה גדולה, כחכם שנפל בין הפתאים.

לוקמאן.

ובמוסרי לוקמאן: [הערה ל"א] הנדיב כשהוא נפרש יכנע, והנבל כשהוא נפרש מתגאה, ובספר הקומי: [הערה ל"ב] השפל מבלי התנבל והסתלסל מבלי התגדל, ודע כי הגדולה מעות והגאווה שמות.

השער השלישי הבושת, נדבר על מדת הבושת.

בושת.

נשאל החכם מה הבושת? אמר: השכל! אמרו לו: ומה השכל? אמר: הבושת! והמדה הזאת אעפ"י שהיא מעין השפלות מעלתה גדולה ממנה מפני שהיא אחות השכל. וכל חכם לב יודע מעלת השכל וכשהוא מבדיל בין האדם ובין החכמה בשכלו וכמבעו ומונעו את תאוותו ובשכל מגיע האדם אל תועלת החכמה, ובו יגיע אל אמיתת הדברים וגם בו יגיע להודות לייחוד בוראו ולעבודתו, ובו יוכל להרמות אל המלאכים. וכיון שהמדה הזאת במעלה הזאת מן הגדולה, צריכה שתהיה חבירתה ורעייתה והדומה לה שהיא מדת הבושת קרובה לה במעלה. והראייה על שהיא דומה לה, מפני שלא ראית כווישן (ש"ה) חסר דעת ולא דעתן מבלי בושת. על כן ראוי שישתדל האדם להתנהג במדה החשובה הזאת ולהתחכם לה עד שתחשוב לו (ש"ו) כמבע ויגביר אותה על כל מבעיו ותהיה בעיניו חשובה משאר מדותיו כי בה יגיע אל רוב המעלות וימנע כעבורה מכל המדות המנונות, וכמו שאמרו: מי שיעטמו הכורא מעיל הבושת יעלמו מוטיו מבני אדם וההוד והכבוד סמוכין לו, כמה שנאמר: ולפני כבוד עונה (משלי מ"ו, ל"ג). והענוים מגיעין אל רצון הכורא יתעלה בכושתם ומשיגים הטעם הקיים (ש"ו) ולומדים דרכיו, כמה שנאמר: ידרך ענוים במשפט וילמד ענוים דרכו, יתהלים כ"ה, מ"ו). ומי (ש"ח) שצריך לו להשכיל מבני אדם כן צריך להתבייש מעצמו, ואמרו: כי הבושת והאמונה דומות ושוות זו לזו ולא תיגמר האחד מבלעדי חבירתה. ואמרו: כי העזות ומיעוט הבושת כסעף מע"ז. [הערה ל"ג] ומי שרוצה להרגיל בבושת ולהיטבע בו ישב תמיד לפני מי שמתבייש ממנו. והיה אומר אחד מן הערב: אל תראה מבני אדם, אלא מי שמראה את עצמו כי איננו יוכל לעמוד וזלתך ואם אתה צריך לו יותר,

(ש"ה) בכ"ו בשעות כווישן כתיב וצ"ל כווישן. (ש"ו) בנד' עד שתשוב לו כתיב. (ש"ו) בנד' הנועם הקיים כתיב. (ש"ח) בנד' כמו שצריך כתיב.

ואם תחטא לו (ש"ט) ימחול ויראה את עצמו כאילו הוא החוטא, ואם תרע לו, יראה עצמו כאילו הוא הירע לך; ואמר אחד מהם: סוף מה שקיבלנו (ש"י). מדברי הנבואה: כשאניך מתבייש עשה כל רצונך. ואמר הפילוסוף: חיי בני אדם בזכות האמונה והיראה ימים רבים ואחר כן חיי (ש"א) במדת הנושית והענוה והשפלות.

אריסטו.

ואמר אריסטוטליס בדברי תוכחותיו: בעבור הנושית ירבו (ש"ב) העוורים, והיה אומר: סימן הבנים הכשרים, הנושית הנראה על פניהם, והנושית היא דרך החיים הארוכים. ואמרו קצת הפילוסופים: הנושית נודעת בעת הכעס, ואמר שנאת הביישן (ש"ג) מוכה מאהבת הכסיל. ומי שהוא רוצה להיזהר במדה הזאת אל יחל הדר פניו לשאול מכפני אדם (ש"ד) כי כיון שתחלל הדר פניך אי אתה מוצא מי שמחדשהו לך (שט"ו) אך אין אתה מתבייש מלומר האמת ומזהיר על הטובה, והורות ללכת בדרכי הטובה והעבודה, (שט"ז) כי הנושית היא מגונה ואין ראוי להתנהג בה (ש"ז) כמו שאמר הנביא ע"ה: ואדברה בעדותיך נגד מלכים ולא אבוש, (תהלים ק"ט, מ"ו). אבל צריך להתבייש מכני אדם ולשום על פניו מסוה הנושית, וכמו שאתה יודע מענין שאול בהחבאו כמו שנאמר: הגה הוא נחבא אל הכלים (ש"א י', כ"ב). בחרו האלדים למלכות, כמו שנאמר: הראיתם אשר בחר בו ה' (שם י', כ"ד). ולדעת הפילוסופים והחכמים המדה הזאת ממעלי הנפש היקרה והיא לעומת השלמת הגוף. וגדר הפילוסופים: הנושית, כי היא הנהגת הדברים על מנהגים המובים והניחם על אופניהם הנעימים ומי שמתבייש, תגדל מעלתו שיהיה אדון. ואתה תתבונן ותבחין!

השער הרביעי במדת העזות.

עזות.

מה שסיפרנו משבחי מדת הנושית ותעלותיה (ש"ח) נדבר מעט כנגד גנות מדת העזות, ומי שהוא במדה הזאת, הוא מגונה אצל המקום וכמו אלה שנאמר בהם: חזקו פניהם מסלע מאנו לשוב, (ירמיה ה', ג.) ואמר החכם: בא זדון ויבא קלון (משלי י"א, ב.). ר"ל כי כאשר תגבר מדת העזות על האדם יקל אצל בני אדם ואין מביטין אותו בעין חשיכות ואל תשוּרני עין ברחמים אפילו אם יהיה חכם כאשר עושיין אל הבושן, (ש"ח) וכמו שנאמר: ואת צנועים חכמה (שם). ואם הוא מן החסידים ורוצה להנהיג עצמו במנהג הטוב אשר ירצה בו הכורא, יסור מן המדה הזאת ויתבייש ממעשיו וירחיקנה ממבט נפשו. וכמי שיש בו מדת העזות אמר החכם: זר (ש"ט) בנד' חסר לו. (ש"י) בנד' מה שקיבלו כתיב. (ש"יא) בנד' ואחר כן חייב כתיב. (ש"יב) בנד' ירכו את כתיב. (ש"יג) בכ"י ב' הבושן ובנד' הבישן כתיב. (ש"יד) בנד' מכני אדם כתיב. (ש"טו) בכ"י ב' ובנד' מי שיהדשהו לך כתיב. (ש"טז) בכ"י ב' ובנד' והתורה כתיב. (ש"יז) בנד' להתנהג בהם כתיב. (ש"יח) בנד' ומעלותיה כתיב. * (ש"יח) צ"ל הביישן כמו לעיל.

יהיר לִץ שְׁמוֹ עוֹשָׂה בַעֲבַרְת זָדוֹן (שֵׁם כִּ"א, כִּ"ד). ר"ל כִּי מִי שֶׁהוּא עוֹ
 פְּנִים יִגְמְלוּהוּ הַמְּקוֹם כַּפְעוּלוֹ (שִׁ"ט) כִּמָּה שֶׁאָמַר: עוֹשָׂה בַעֲבַרְת זָדוֹן. (שֵׁם)
 וְהַסְתִּיר בְּכַאֵן כִּאִילוֹ אָמַר: ה' עוֹשָׂה בַעֲבַרְת זָדוֹן, וְאִפְשָׁר שִׁיחִיה בַעֲבַרְת
 זָדוֹן שֶׁב אֵל (שִׁ"כ) זֶה בַעַל הָעֲזוֹת שֶׁהוּא עוֹשָׂה בַמִּדַּת הָעֲזוֹת עֲבַרְת זָדוֹן,
 וְמָה שְׁדוּמָה לָזֶה, וְכִשְׁתַּחֲוֶיהָ הַמִּדָּה הַזֹּאת כַּמְבַע הָאָדָם צָרִיךְ לְמִי שֶׁמִּתְחַבֵּר
 עִמּוֹ שִׁישִׁיכְהוּ מִמֶּנָּה כַּמִּינִי תוֹכַחַת וְכַנְעֻרִית כַּפִּי שִׁיּוּכֵל עַד שִׁיּוֹר מִמָּה
 שֶׁהוּא בּוֹ וְכִמוֹ שֶׁאָמַר. הֵעֵז אִישׁ רִשְׁעַ בַּפְּנִי (שֵׁם כִּ"א, כִּ"ט).

מִתִּי הִיא מְשׁוּבַחַת.

אֲךְ הַמִּדָּה הַזֹּאת מְשׁוּבַחַת בַּעֲזֵרַת הַתּוֹרָה וְהַרְאוֹת הָעֲבוּדָה וְאִמְרֵי
 הָאֵמֶת, אֲבָל לְעִמּוּד בַּה כְּנַגַּד הַצְּדִיקִים וְנִבְיָאֵי הָאֱלֹדִים מְגוּנָה לְמֵאוּד, כִּמוֹ
 שֶׁאָמַר: וְהַכְּנִים קִשִּׁי פְּנִים וְחֻזְקִי לֵב, (יִחְזַקְאֵל ב', ד'). וְאִם יִהְיֶה הָאִישׁ הַזֶּה
 הַמְּשַׁתְּמֵשׁ בַּמִּדָּה הַזֹּאת בַּעַל מִזְג אֲדוּמָה וְיִהְיֶה כִּימֵי הַבְּחֵרוֹת, אִז תִּרְאֶה עֲלָיו
 הַמִּדָּה הַזֹּאת עַד מָאֵד, וְצָרִיךְ שִׁיעֲמוּד בַּפְּנִיה בַּהֲפָכָה וְיִרְאֵ אֱלֹדִים (שִׁכ"א)
 וְיִתְחַרַּט וְיִנִּיחַ הַמִּדָּה הַמְּגוּנָה, וְיִגְבֵר עֲלֶיהָ בַּעֲזֵרַת הָאֱלֹדִים.

נְשִׁלָם הַחֶלֶק הָרֵאשׁוֹן וְאֶתְחִיל הַחֶלֶק הַשֵּׁנִי.

א. הַשְּׁעַר הָרֵאשׁוֹן מִן הַחֶלֶק הַשֵּׁנִי הָאֲהַבָּה, וְהוּא שְׁעַר הַחֲמִישִׁי
 מִן הַסֵּפֶר הַזֶּה.

אֲהַבָּה תִּמְצָא כַּמְבַע בְּכָל אָדָם.

נִדְבַר בּוֹ עַל מִדַּת הָאֲהַבָּה כַּמְעַט שֶׁלֹּא יִמְלֹט מִן הַמְּקָרָה הַזֶּה שׁוֹם אָדָם אֲלֵא
 מִי שֶׁשִׁכְּלוֹ מִיִּשָׁל כַּמְבַעוֹ וְכַדְעָתוֹ (שִׁכ"ב) וְזֶה נִמְצָא (שִׁכ"ג) מְעַט, וְכִשִּׁימְצָא
 הוּא מִן הַחֲסִידִים כָּלִי סֶפֶק. וְהַחֲשֵׁק מוֹרַכֵּב כַּמְבַע דָּאָדָם, וְמִי שֶׁרוּצָה לְהִיּוֹת
 גְּבִיר וְאֲדוֹן יִרְחִיק הַמִּדָּה הַזֹּאת מֵעֲלָיו וְאֵל יִתְנַהֵג בַּה וְיִלְעַג לָהּ וְיִישׁ לָהּ
 בַּלְעֲדִיהָ, (שִׁכ"ד) כִּי הוּא מִן הַמִּדּוֹת הַגְּרוּעוֹת. וְכִבֵּר יִדְעַת כִּי לֹא יִגְמְרוּ
 מֵעֲלָיו הַחֲכָמִים עַד שִׁימְשׁוּל נַפְשָׁם כַּתְּאוֹתָם, (שִׁכ"ה) וְמִי שֶׁהִמְשִׁיל שִׁכְּלוֹ
 כַּתְּאוֹתָו, מְשׁוּבָחִים מְעַשְׂיוֹ, וְעַקֵּב הַשְּׁנַת הַתְּאוֹת כִּיֵּאת הַמִּדּוֹים וְהַרְעוֹת,
 וְמִסִּימֵי מִי שֶׁתְּאוֹתוֹ גּוֹבֵרַת עֲלָיו, שֶׁהוּא הַפְּכַף [הַעֲרִיה ל"ד] וְאִינוֹ עוֹמֵד עַל
 דִּיבּוּרוֹ אַחַד, (שִׁכ"ו) כֹּל שֶׁכֵּן אִם יִהְיֶה גּוֹבֵר עַל מִזְגוֹ מְבַע אָדָם, וְיִמְיוֹ יִמֵּי
 הַבְּחֵרוֹת וְהוֹמֵן זִמְן הַקִּיץ, אִז תִּגְבֵּר עֲלָיו הַמִּדָּה הַזֹּאת. וְדֹאִי לַחֲכָם שִׁיתְרַחֵק
 מִן הַמִּדָּה הַזֹּאת וְאֵל יִתְנַהֵג בַּה, כִּי הִיא מְבִיאָה לִידֵי הַזִּיק גְּדוֹל וְשִׁירֵע לֹ
 מָה שִׁירֵע לְבַעַל הַמִּדָּה הַזֹּאת, מִן הַבּוֹ וְהַשְּׁפָלוֹת וְהַכְּנִיעָה לַפְּנֵי אֲהַבּוֹ. וְאַחַר
 כָּל זֶה אַחֲרִיתוֹ רַעַה, וְכֹאשֵׁר יִדְעַת מְעַנֵּן אֲמִנּוֹן וְתִמְרָה וְמָה שֶׁקִּרְהוֹ מִפְּנֵי

שׁוֹט) כִּכ"ו ב' וְבִנְד' כַּפְעוּלוֹ כְּתִיב. (שִׁכ) כִּכ"ו ב' שֶׁב אֵל הָעֲזוֹת שֶׁהוּא
 עוֹשָׂה כִּמוֹ כְּתִיב. (שִׁכ"א) בִּנְד' וְיִרְאֵ אֵת אֱלֹדִים כְּתִיב. (שִׁכ"ב) בִּנְד' כַּעֲצֵמוֹ
 וְכַדְעָתוֹ כְּתִיב. (שִׁכ"ג) כִּכ"ו ב' וְבִנְד' נִמְצָאוֹ כְּתִיב. (שִׁכ"ד) בִּנְד' וְיִשְׁנָה בַּלְעֲרִיהָ
 כְּתִיב. (שִׁכ"ה) כִּכ"ו ב' כַּתְּאוֹתוֹ כְּתִיב. (שִׁכ"ו) כִּכ"ו ב' אַחַת כְּתִיב.